

«БІОЕНЕРГЕТИЧНИЙ» ДЕНЬ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ

22 вересня 2016 року в парламенті, за висловом народного депутата О.Г. Домбровського, відбувся довгоочікуваний «енергетичний» день. Верховна Рада ухвалила 5 рішень, надзвичайно важливих для енергетичної галузі, енергетичної безпеки та енергетичної незалежності держави, у т.ч. 3 - за основу в першому читанні (Проект Закону про ринок електричної енергії України; Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про теплопостачання» щодо стимулювання виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії; Проект Закону про внесення змін до статті 8 Закону України «Про альтернативні види палива») і 2 - в другому читанні та в цілому (законопроект про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг і законопроект про внесення змін до ЗУ «Про ринок природного газу» (щодо страхового запасу природного газу).

Всього за один день ухвалені **ключові закони про альтернативну енергетику** задля здійснення системних реформ в енергетиці та виконання міжнародних зобов'язань України. Видався «енергетичний» день складним і напруженим; рішення супроводжувалися гарячими дискусіями, адже представники різних фракцій та груп мали різні позиції щодо конкретних норм законопроектів. Але у підсумку таки є позитивний результат, що допоможе більш активно продовжити та закріпити на законодавчому рівні енергетичні реформи.

Зокрема, ЗУ «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про альтернативні види палива», розроблений у рамках дерегуляції господарської діяльності, скасовує вимогу ведення державного реєстру виробників рідких біологічних видів палива та біогазів й спрощує умови ведення підприємницької діяльності у сфері виробництва біологічних видів палива. Також скасовується вимога щодо внесення до реєстру самих суб'єктів господарювання.

Цього ж дня ВР України ухвалила за основу й законопроект щодо стимулювання виробництва тепла з альтернативних джерел, підготовлений групою народних депутатів України спільно з Держенергоєфективності, Біоенергетичною асоціацією України, представниками міжнародної спільноти та бізнес-середовища й іншими громадськими організаціями (підтримали авторитетні європейські організації – USAID, NEFCO, Європейсько-українське енергетичне агентство, Датське енергетичне агентство, Асоціація міст України, Український союз промисловців та підприємців, Український пелетний союз, Українська асоціація відновлюваної енергетики, ВГО «Клуб мерів», ГО «Енергія країна», Громадська рада та місцеві органи влади). Його мета – створення нормативно-правового підґрунтя для стимулювання виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії у сфері теплоенергетики; передача повноважень від Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, органам місцевого самоврядування щодо встановлення тарифів та місцевим адміністраціям щодо ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії на установках (крім теплоелектроцентралей, ТЕС та когенераційних установок) з використанням альтернативних джерел енергії. Документ сприятиме стимулюванню збільшення виробництва теплової енергії з альтернативних джерел на місцевому рівні, створить сприятливі умови для залучення іноземних та вітчизняних інвестицій у зазначену сферу, оскільки надасть інвесторам гарантії на законодавчому рівні щодо повернення вкла-

дених інвестицій і отримання прибутку. Крім того, встановлення стимулюючих тарифів підприємствам на теплову енергію, вироблену для потреб бюджетних установ та населення з альтернативних джерел, на рівні 0,9 тарифу на теплову енергію з газу, для потреб бюджетних установ, дозволить заощадити кошти споживачів при розрахунках за послуги з централізованого опалення та гарячого водопостачання і щорічно скорочувати імпорту газу більш ніж на 3 млрд кубометрів. Ухвалення Закону дозволить створити умови для надання органам місцевого самоврядування повноважень із встановлення тарифів та місцевим адміністраціям щодо ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії з альтернативних джерел, сприятиме розвитку ринку виробництва та споживання енергоносіїв із місцевих видів палива, зменшенню залежності України від імпорту газу, оптимізації структури енергетичного балансу країни та підвищенню рівня енергетичної безпеки.

«Прийняття Закону та надання інвесторам гарантії повернення вкладених інвестицій у виробництво тепла «не з газу», за визнанням експертів, є надважливим не тільки для виробників теплової енергії з альтернативних джерел, але й для усіх, без винятку, органів місцевого самоврядування, громадян та країни в цілому, адже він стане інструментом зменшення газової залежності. Це – крок до зменшення газової залежності, заміщення газу місцевими видами палива, зменшення тарифів на тепло, що сприятиме зниженню собівартості теплової енергії та тарифів для кінцевих споживачів, дасть можливість створити сприятливі умови для виробництва тепла з альтернативних джерел і

десятки тисяч нових робочих місць, дозволить щорічно скорочувати імпорту газу більш ніж на 3 млрд кубометрів і залишати в економіці держави не менше 15 млрд грн на рік, а з урахуванням мультиплікатора - більше 75 млрд грн», – так про-

коментував переваги законопроекту голова Держенергоєфективності Сергій Савчук.

Важлива деталь: під час голосування за прийняття законопроекту за основу не було жодного голосу «проти».

Варто зазначити й інше: аналіз досвіду європейських країн засвідчує, що в більшості країн ЄС діє конкурентний ринок теплової енергії, а тарифи формуються однаково, незалежно від виду палива. В Україні склалася ситуація, за якої виробники теплової енергії з відновлюваних джерел поставлені в нерівні умови з виробниками, які виробляють теплову енергію з газу. Це викликано тим, що прийняті у 2014 році постанови Кабінету міністрів щодо стимулювання заміщення газу відновлюваними джерелами енергії так і не запрацювали, а «середньозважений» тариф, який повинен встановлюватися для теплової енергії з відновлюваних джерел, не переглядався. У зв'язку з цим, на сьогодні, різниця між тарифами коливається на рівні 25-40%.

В перспективі необхідно перейти до ринкової моделі тарифоутворення та визначити постачальника теплової енергії на найбільш вигідних для споживача умовах – за мінімальним тарифом на теплову енергію на відкритих аукціонах. Отже, для запровадження в Україні конкурентного ринку теплової енергії, який би відповідав європейській практиці, необхідно подолати монополізм в секторі генерації, допустивши на ринок незалежних виробників біомаси і відповідної продукції з неї.

Інф. журналу «Біоенергетика/Bioenergy».